

Teatre català

ANY II

BARCELONA: 7 GENER 1933

NÚM. 15

L'ANY QUE COMENÇA

Els mandrosos de mena com els desganats, necessiten estímuls i aperitius que els abelleixin el dalit de treballar i l'apetència dels aliments. «Tal dia farà un any» és, miri's com es vulga, la dita que preten liquidar, en un moment d'indolència resignada, un passat enutjós i ple de xacres. «Any nou, vida nova», més que un desig esponerós i optimista, és el pretext de l'home malfeiner i desordenat que a mitja setmana o a les acaballes de l'anyada ajorna les seves activitats per al vinent dilluns o el proper Cap d'any, per a deixar-les quasi sempre abandonades tot just ha depassat el terme que s'ha fixat més com a excusa que no pas com a represa de feina en una data determinada.

Per a l'home que sent el neguit del treball o de les inquietuds espirituals que l'abranden amb un foc que crema però no consum, tot l'any li és bo i els dies s'escolen com una continuïtat d'un laborar perseverant i persistent.

Al nostre entendre, la fixació numèrica i cronològicament arbitrària dels anys no és un guiatge de les coses a fer, sinó la determinació en períodes mesurats, com les fites d'un camí, que ens diuen i recorden ço que s'ha fet. Hom no diu «tindrè tants anys», puix l'avenir és incert, sinó «tinc tants anys», que és ço que pot comptar. Així és que no tenim la pretensió de predir el què farem en l'any que havem encetat; però girant la vista enrera i remuntant el curs de les anyades, ens trobem amb una data assenyalada que ens marca la trajectòria d'un camí llarg i penós, seguit primer d'esma i a les palpençes i fressat després

amb clarividència i amb la voluntat d'arribar a terme.

En aquest any 1933, que pot ésser un inici gloriós o bé el començ d'una vergonyosa fallida, s'escau el centenari de l'«Oda a la Pàtria», d'Aribau, farell lluminós entre tenebres que ha estat el guiatge segur i dreturer del ressorgiment de Catalunya com a poble freturós de llibertat i apte per a aconseguir una potencialitat econòmica i per a destacar-se en tota llei d'activitats de l'esperit i de la intel·ligència.

L'«Oda a la Pàtria», d'Aribau, solemne i majestuosa, bella, precisa i ben proporcionada com una estàtua clàssica desenterrada d'entre les runes de l'oblid i de la indiferència, sado llada d'un sentiment de noble enyorança i gonflada per un providencial vent de profecia, no va ésser, segurament, el motiu determinant de què totes les manifestacions de la vida social de Catalunya, en els seus aspectes econòmic, artístic, literari, polític, científic i cultural, prenguessin una insospitada embranzida amb un caire perfectament catalanesc i de reivindicació patriòtica; però així com un monument determina una època i el santoral de totes les religions designa i consagra uns homes, màrtirs, herois o illuminats, com a símbols, exemples o apòstols, la Catalunya renaixent aixeca, com arc triomfal, aquesta «Oda» meravellosa que s'adreça, amb mots d'una grandiloqüència que contrastava amb la miserosa penúria de les lletres catalanes d'allavors, «als propis, als estranys, a la posteritat».

Alguns erudits, arnes saberudes que es tiquen per tot, van comptant fils i alambicant dades per tal de demostrar-nos que ni Aribau tenia esment de ço que havia escrit d'esma i per a festejar el seu amo amb una mena de «dècima» collegial, ni la poesia qual centenari

commemorem té la importància i la transcendència que amb els anys hom li ha volgut atribuir. Tantseval!

Abans de l'« Oda a la Pàtria », la perspectiva de la nostra literatura i, en general, de totes les coses que atenyien a l'espiritualitat catalana, era ben trista i dessoladora. Un llenguatge abastardit, en plena corrupció, foragitat de tot centre culte i mantingut com a deixalla anacrònica i plebea en els estaments populars i en les pagesies, era ço que restava de la gloriosa parla que havia honorat tota una civilització. Unes cançons populars, que s'anaven perdent i desfigurant, uns « romanços » xavacans i d'estil groller, uns llibres de devoció més ben intencionats que no pas correctes de llenguatge, uns sainets bilingües i una tanda d'entremesos per a funcions casolanes d'ombres xineses, constituïen, en el primer terç del segle dinovè, el ròssec de l'herència malbaratada d'una llengua que havien immortalitzat Ramon Llull, Muntaner, Eiximenis, Bernat Metge, Ausiàs Marc i Johanot Martorell.

De l'« Oda a la Pàtria » ençà, sabem tots prou

bé el camí que s'ha fet i les possibilitats que tenim al nostre abast. El recompte dels guanys obtinguts i l'inventari de les posicions conquerides, ha d'omplir-nos de satisfacció, però ha de fer-nos meditar sobre l'enorme responsabilitat que pesa damunt nostre.

Cent anys en la vida d'un poble són poca cosa; però quins anys més plens, més abrivats i més encesos per a nosaltres, catalans, els que van del 1833 a la data! Si alguna vegada l'esbojarrament incontrolat, la vanitat iconoclasta o la ignorància camuflada de « snobisme » ens fa considerar amb menyspreu, com si ens avergonyís, l'obra dels nostres avantpassats, n'hi haurà prou en girar l'esguard a la fita lluminosa que en el temps i en l'espai assenyala l'« Oda a la Pàtria », d'Aribau, i constatar ço que s'ha fet en el transcurs d'aquests anys, per a guarir-nos dels mals, si els patís-sim, d'ingratitude i d'immodèstia. Si som sincers i honestos, ens convencerem que la nostra feina no és la de criticar ni malferir, sinó la de continuar, superant-la, l'obra començada pels nostres avis.

TRIBUNA LLIURE

SUGGESTIONS I COMENTARIS

VERS LA CONQUESTA DEL TEATRE DEL LICEU

La catalanització del rètol de la façana del Gran Teatre del Liceu ve a significar, si no m'equivoco, l'inici de la presa de possessió, per part del Poder públic de Catalunya, del vell coliseu barceloní. Talment com si hom plantés una bandera victoriosa a dalt d'una fortalesa assetjada i conquerida. Cal felicitar-nos d'aquest primer pas, seguit d'altres ben dreturats, fermes i segurs. La qüestió és no perdre's ni ensopegar, tenint, sobretot, molt de compte en el terreny que es trepitja, ple ça i enllà de matèries relliscoses.

Si amb la mateixa facilitat que s'han pogut catalanitzar rètols i cartells s'aconseguís modificar el tarannà de la majoria dels propietaris del Liceu, refractaris a tofa idea renova-

dora i sobretot si els ha de costar un sacrifici, per insignificant que sigui, i s'obtingués també que fos una realitat, amb la realitat de les coses sinceres i sentides, l'arrepentiment patriòtic i republicà d'alguns dels actuals dirigents de la temporada que va a començar-se i els quals brillaren amb llum pròpia i amb un fervor enternidor com a servidors amatents i incondicionals de la ignominiosa Dictadura, podríem donar per realitzada la primera de les tres parts del pla d'incorporació del nostre primer teatre líric a la vida democràtica i catalaníssima de la nostra ciutat.

Les altres dues parts de l'obra, que podrien subdividir-se en diversos segments, consisteixen, al meu criteri, primerament en la refor-

ma de l'edifici i sobretot l'escenari, i després, en la transformació radical i absoluta del règim econòmic i artístic del Liceu.

El teatre del Liceu és una legítima glòria barcelonina i honora el desprendiment i l'entusiasme d'aquells benemèrits ciutadans de setanta anys enrera que, pensant en gran i obrant amb esplendidesa i bon gust, van erigir en aquella ciutat que no arribava als dos cents mil habitants, un suntuós teatre que encara és un dels més grans d'Europa i que llavors representava un «tour de force» que avui no té ja gaires exemples. Llàstima que l'esperit dominant en els catalans i principalment en els barcelonins de no completar bé les coses, puix som gent que ens gastem un capital en fer un palau i lloguem per quatre quartos les botigues, oferim als convidats un dinar esplèndid i estalviem la qualitat del cafè, llàstima dic que aquest esperit de mesquinesa que no pot mancar fins en els actes més generosos i desinteressats, fes que el Gran Teatre del Liceu, en lloc de formar un cos isolat i monumental, restés enganxat entre les cases de lloguer de la Rambla i dels carrers de Sant Pau i de la Unió, i tingui una pobre i disgraciosa façana que desdiu de la grandiositat i magnificència de la sala d'espectacles.

Amb el temps les coses han empitjorat i si hem d'elogiar, sense reserves, el gest nobilíssim dels primers propietaris del Liceu, cal convenir que actualment els propietaris són la rèmora més grossa per a la bona marxa del teatre. Gent, la major part, d'una gasiveria que ateny els límits de la ridiculesa, impermeables a tota inquietud artística (Déu i Bernis saben el què costà introduir Wagner al Liceu), tarats d'un provincianisme xiroi de betes-i-fils enriquits, els propietaris del Liceu no han fet ni han deixat fer. Es planyen i gemeguen de les subvencions que han de donar als empresaris i comptat i debatut, molt sovint els únics que han tret benefici de la temporada han estat els pobres propietaris que han fet una competència ruïnosa i il·lícita a l'empresari incaute, revenent a baix preu i al més dient les localitats que els corresponen per dret de propietat i així s'ha donat moltes vegades el cas que un hom pot assistir a una funció del Liceu pagant set o vuit pessetes per un seient de pati, mentre l'empresari, pel prestigi del teatre i per les exigències del seu negoci, es veu obligat a fer pagar les mateixes localitats a vint o vint-i-cinc pessetes. Per aquesta inguarible i sòrdida mesquinesa, l'escenari no té condicions per al muntatge de les obres, d'acord amb la novíssima tècnica teatral; la maquinària és antiquada, defectuosa i insuficient. Una vegada s'intentà donar-hi sessions de cinema i s'hauria efectuat si el clam

de la premsa i de la intel·lectualitat barcelonina no hagués esporuguit els propietaris que per tal d'estalviar diners o per embutxacar-s'en, no tindrien inconvenient en lliurar l'augusta majestat de la sala del Liceu a la villesa artística d'uns balls de barraló o a unes representacions de revista de Paralel o d'unes sarsueletes descordades. Per aquesta idiosincràsia dels propietaris del Liceu ha estat possible que l'any passat, amb possible i frustrada reincidència aquest any, l'empresari senyor Rodés ens oferís una temporada digna de l'inefable «Querubini» de «El dúo de la Africana». Si el senyor Rodés volgués parlar i li convingués parlar, ens podria explicar coses saboroses, d'un grotesc pujat, que ens demostrarien que no és ell l'únic culpable com sembla que vol intentar-se fer creure, puix tenim la sospita de què la campanya de derrotisme i de sabotatge a la frustrada temporada ni el fet de foragitar, en un principi, la llengua catalana dels cartells, que ha estat el botafocs que aparentment ha ocasionat les incidències que han culminat amb l'organització de la temporada que començarà el vinent dissabte, dia 14, sota el patronat de la Generalitat de Catalunya i de l'Ajuntament, quals institucions correran, segons sembla, amb el risc de l'aventura, no són, com dic, de l'exclusiva iniciativa i incompetència del senyor Rodés.

El fet de què els propietaris s'hagin vingut a lliurar el teatre, no sé amb quines condicions, al Comitè organitzador i endegador de la temporada, pot obeir a una temença a la força coercitiva del Poder públic; però també, i cal vigilar-ho, a una presa de posició avançada per a negociar el dia de demà, en condicions favorables, una possible cessió del teatre que detenten en virtut del «jus abutendi» que atorga el dret romà al propietari d'una cosa pel sol fet de posseir-la.

Cal creure que les autoritats i elements artístics que han intervingut en aquest afer no es deixaran sorprendre i estaran amatents a no caure en cap parany.

Senyor director de TEATRE CATALA: Tot just he començat i em dono compte de què ja abuso de l'espai. Comptant amb la seva amabilitat, continuaré, si li sembla, la setmana entrant.

PAU COLOMER.

TEATRE CATALA dona acolliment en les seves pàgines a tota mena de criteris, exposats amb correcció i dignitat; però en cap cas es fa responsable de les opinions ni dels conceptes emesos en els escrits que publiqui avalats amb la signatura de llurs autors.

EL TEATRE QUE JO FARIA (1)

LA PLASTICA, LA LLUM I ELS AGRUPAMENTS

II

Modernament hi ha hagut una veritable febre per a modificar i àdhuc per a suprimir l'escenografia del teatre.

Uns varen creure fer novetats, presentant totes les línies tortes; les cases tortes, els camins caragolats i fins els ponts a punt de caure; però com que els actors havien de caminar drets, la decoració donava la impressió d'un terratrèmol bon minyó.

Altres, protestant del paper pintat, no admetien més que la'arquitectura fixa, o sia el decorat construït, i van imposar la moda dels esglaons. I, finalment, va venir l'estil maquinista del qual no he vist cap mostra a Barcelona. Aquesta escola ho expressa tot amb cilindres, hèlixs i rodes. Quan creieu trobar-vos a l'interior d'un rellotge monstruós, us diuen que allò representa el palau d'una gentil princesa.

Potser no em creureu si us dic que no puc amagar la meua simpatia per totes aquestes audàcies. M'interessen extraordinàriament! En primer lloc, perquè totes tenen un punt de contacte amb les dues tendències que estimo més: la « simplicitat » i l'« anhel de renovació ». I després perquè aquestes inquietuds cerquen l'emoció artística per damunt la moneda, i se'ls han de perdonar les estridències. Solament que, per a admetre-les, hi poso una condició: « que estiguin en consonància amb l'obra que es representa ».

Si l'obra és realista, la decoració ha d'ésser realista; si és simbòlica, ha d'ésser simbòlica; i si és d'avantguarda, ha d'encaixar amb les teories de l'escola.

Les interpretacions arbitràries, contràries a la finalitat que s'ha proposat l'autor, fan riure quan passen de moda.

Així, segons la meua manera de pensar, al meu teatre s'hi haurien de poder representar des de les obres del més pur realisme fins a les audàcies més revolucionàries. És clar que sempre em plaurien més dins de l'aspecte més sintètic.

Les escenes enfarfegades que en el teatre d'espectacle poden tenir cert interès, són fa-

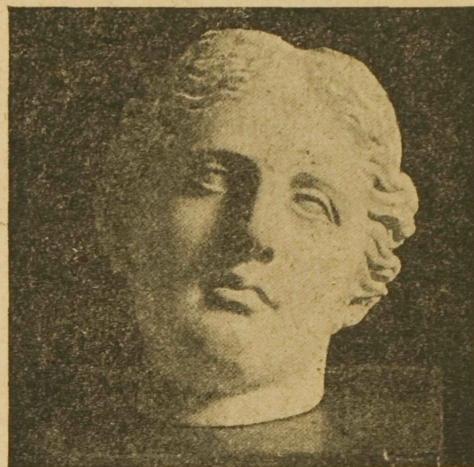


Fig. 1. El cap de la Venus del Milo il·luminat per damunt somriu lleugerament

tals per al teatre de comèdia, on els personatges han de destacar-se sempre davant d'un fons que no es tiri al damunt, que no desdibuixi, que no maregi.

La il·luminació d'aquests personatges i la del decorat és un dels punts més delicats de la presentació escènica.

Entengui's que tot el que vaig a dir de la llum és suposant les decoracions perfectament col·locades. Si la llum ha de servir per a dissimular les arrugues del decorat, és inútil voler-hi cercar refinaments.

Analitzaré solament la il·luminació que necessita un teatre més o menys realista.

Jo no sóc partidari de suprimir del tot la bateria (diem-ne « candilejas »), però sí d'afeblir-la. La llum de les « candilejas » no ha de servir més que per a matisar i endolcir



Fig. 3 Expressió d'un cap sense ombres

les ombres. Ha d'ésser llum reflectida o almenys ha de semblar-ho.

Qualsevol aprenent de pintor, quan va a l'escola, ja sap que damunt d'un cel lluminós



Fig. 2. El mateix cap il·luminat per sota té una expressió melangiosa

tots els objectes es destaquen per obscur (si no són il·luminats pel sol), i, en canvi, a l'escena veiem els actors, bàrbarament il·luminats per sota, destacar-se amb una brillantor d'astre resplendent per damunt de l'horitzó. Aquesta il·luminació, que era lògica quan la bateria era un rengle de candeles, amb la força de les bombetes elèctriques és desastrosa. I no solament sota el punt de vista escenogràfic, sinó principalment pel que fa a l'actor.

Avesats com estem a veure la gent il·luminada per sobre, la il·luminació inversa dóna a les cares una expressió falsa. (Figs. 1 i 2).

Algunes actrius varen inventar de pintar-se de blau la parpella superior i el sotacelles, per produir la sensació d'una ombra on lògicament ha d'ésser; però això té l'inconvenient que, ultra fer perdre la bellesa i posar anys a l'actriu, queda aquella ombra deslli-



Fig. 4. El mateix cap amb ombres.

gada del conjunt de la figura i desdibuixa i endureix les faccions.

La força excessiva de la bateria té altres inconvenients: quan l'actor s'hi acostava massa, la llum que llisca per la cara marca desvergonyidament l'acabament de la perruca, que la pasta no pot amagar, exagera el gruix del maquillatge, i fins algunes vegades es veu l'ombra gegantina del personatge dibuixada a la decoració del fons.

La bateria no hauria d'aclarir més que els primers termes amb una llum dolça i reflectida. Quan l'actor se n'allunya, la reflexió de terra ja matisarà les ombres, com passa en el natural.

L'expressió de l'actor també perd molt amb les il·luminacions, que podriem anomenar planes, sense contrast. Moltes vegades els actors no saben per què han d'exagerar tant l'expressió, en detriment de la naturalitat; i és que la llum els ve de manera que solament accentuant molt el gest és vist pel públic. L'amanerament causat per aquest costum és el que fa dir als espectadors: —Es veu que fa comèdia.

La sublim expressió de la Gioconda, de Leonardo de Vinci, es deu principalment al modelat de les galtes. El somriure i els sentiments íntims que l'actor ha d'expressar amb el gest a penes dibuixat, com si diguéssim a flor de pell, no poden ésser apreciats si la llum no « modela ».

L'ombra i el modelat són tant importants que una cara amb la mateixa línia pot canviar l'expressió per la força del modelat. (Figures 3 i 4).

Jo, excloent alguns casos determinats, sóc, en general, enemic de les il·luminacions violentes. Això de convertir els actors en una mena d'arc de Sant Martí, no em convenç. La llum s'ha de graduar com qui pinta, els tons s'han de cercar amb suavitat i les mitges tintes han de produir-se naturalment i han de prodigar-se per fer valer els efectes de contrast quan són necessaris.

No hi ha res que faci tanta angúnia com que la direcció de l'ombra que fan les figures no correspongui a la pintada en les decoracions; això dóna una sensació de falsedat que cal destruir. Amb la instal·lació de focus movibles es pot assolir perfectament no sols la mateixa direcció, sinó àdhuc els reflexes matisats.

LLUIS MASRIERA.

(Acabarà).

L'ACTUALITAT TEATRAL CATALANA

Gran Teatre del Liceu

El vinent dissabte, dia 14, s'inaugurarà la temporada d'òpera del nostre primer teatre líric, sota el patronat i guiatge de la Generalitat de Catalunya i de l'Ajuntament de Barcelona.

De les onze obres que s'interpretaran n'hi ha tres de compositors catalans: «Doña Francisquita», d'Amadeu Vives; «Gala Placidia», de Jaume Pahissa i «Nerò», estrena, de Joan Manan, de les quals la primera es cantarà en llengua castellana i les altres dues en català.

«Gala Placidia», lletra d'Angel Guimerà i música del mestre Jaume Pahissa, fou estrenada el mes de gener de 1913 en el mateix Liceu, cantant-la en italià Lluisa Pierrick, Concepció Callao, Lluís Colazza, Adolf Pacini, Sessone i Giralt.

Enguany la cantaràn en català els artistes J. Blanch, R. Gumà, Felip Sant Agustí, Ricard Fusté i J. Alzina.

Dirigirà l'obra el seu autor.

L'òpera «Nerò» serà dirigida pel seu autor, Joan Manan, i les primeres parts del repartiment aniran a càrrec de Pilar Noguero, A. Rossi, Amador Famades, Ricard Fuster i J. Alzina.

S'estrenarà decorat nou, de Salvador Alarma.

Teatre Català Romea

S'ha de confessar que l'empresa d'aquest teatre, enguany no està de sort. Va de prova en prova i l'èxit no surt.

«El marquès i la seva filla», de Bartomeu Soler, no ha reeixit pas i per demà, dissabte, ja s'anuncia l'estrena de la comèdia en tres actes, «Amor», escrita per Josep M.^a Planes.

Què passarà? Ja en parlarem. L'autor, encara que molt jove, és un profund coneixedor de la moderna literatura estrangera, especialment la francesa, i la seva producció, tant en el periodisme, en el llibre com en el teatre, ha obtingut molt d'èxit en les redaccions dels periòdics on escriu i en les penyes literàries a què assisteix. Celebrarem que el públic sigui de la mateixa opinió.

Després de l'obra de Josep M.^a Planes, es pensa amb Màntua; però la fe en el miracles d'aquest fins ara afortunat autor s'ha esvaït una mica després del poc èxit obtingut a l'Español per «Deauville, port de París».

Es clar que el públic habitual del teatre del Paral·lel està un bon xic aviciat i certs excessos ja no li fan efecte, mentre que a Romea hi ha intactes uns bots plens de rialles que esperen l'hora de poder esclatar. I,

qui sap!, si després dels «savis» vindrà en Màntua a desenterenyinar els clàssics cartells de: «Funció de gran broma»; «Tothom a riure a Romea!» i el cobejat retolet de «Queden despatxades totes les localitats».

Teatre Parthenon

S'ha representat en aquest teatre el drama de Frederic Soler, «El Pubill», a càrrec de la companyia Pujol-Fornaguera.

Feia unes quantes festes que aquesta companyia posava en escena comèdies i ens estranyava que no fossin alternades amb alguna obra dramàtica, tenint en compte que en la formació de la companyia hi ha bons elements per aquest genre. Així va demostrar-se en la interpretació de «El Pubill», que ultra l'acurada presentació, que ja és costum d'aquesta companyia, poguerem apreciar el caire dramàtic que en Fornaguera imprimeix quan se li confia un paper com el de «Esteve», amb aquella naturalitat que li és pròpia. En tots moments estigué notable; subratllà amb justesa les frases i posà en el gest i en les paraules aquella intenció que exigia el personatge.

El mateix hem de dir de la Sra. Arquer, que ens feu una «Mariàngela» acabadíssima, excellent de figura i severa en totes les escenes. El Srs. Pujol i Estivill, notables en tota l'obra, sense una fallida i la Srta. Hossas en la «Sió» ens agradà força, el mateix que la Sra. Guart i els Srs. Viñallonga, Doménech, Bohigas, Nolla i Gil, que ajudaren a fer un conjunt que va satisfer al públic, per cert força nombrós.

Mereix paràgraf apart el Sr. Serrat, que en el músic «Serafi» estigué colossal. Diverses vegades hem tingut ocasió d'elogiar la tasca d'aquest element; però mai com avui l'hem trobat tant bé de gest i de caracterització; sempre en situació i detallant acuradament i amb intenció.

REUS

L'Associació «Amics del Teatre», per tal de donar les representacions corresponents al mes de novembre passat i d'acord amb el desig de molts socis, acaba de contractar la companyia catalana de Pepeta Fornés, la qual donarà tres representacions, en lloc de les dues que correntment venen donant-se, de teatre selecte. Les obres escollides per aquestes representacions són «Escola de Senyores», de Carles Soldevila; «El foc que es revifa malament», de Jacques Bernard, traducció de J. Pous i Pagès, i «Qui no és amb mi...», de Ramon Vinyes.

De la poesia lírica a la dramàtica (1)

Independentment del sentit ideològic, estètic, d'equivalència concreta, la paraula té un sentit líric, de vida: l'impuls creador, el buf diví. Les paraules, per elles mateixes, tenen aquest sentit líric, musical; tant és així, que agrupades una sèrie de paraules sonores, encara que no tinguin un sentit gramatical, poden produir una delectança auditiva; el que aconseguix això ha de posseir un sentit líric del llenguatge; podrà ésser que ses idees siguin perfectament normals, que no pensi lògicament; però la seva ànima, que ha lograt infondre i mantenir un sentit musical al llenguatge, ha d'ésser de poeta.

El ver poeta, el normal, el sà, és el que utilitza les paraules líricament i al mateix temps en un sentit profundíssim, intelligent, encara que, exteriorment, i per la generalitat, aparegui obscur. Aquesta mena de sentit pregon és el que perdura, el que no s'esbrava, el sòlid, perquè és un sentit ben arrelat, intuitiu; per damunt de la percepció superficial; profundament moral i normal; emparentat amb el poble, que és el de percepcions aparentment senzilles, perquè són fortes i clares, però el sentit de les quals, malgrat la concreció i limitació dels temes, és d'una ressonància universal, infinita i d'una valor eterna.

El sentit líric de la paraula, és el primitiu, el de creació, el d'inspiració, entusiasme, religiositat; el de naixement diví, el de juvenesa, el de moviment. Per això el poeta, que és el creador, o recreador de la paraula quan n'empra de creades donant-les-hi nou sentit, un sentit personal seu, rejuenint-les, és el que les usa en el sentit líric per excel·lència, i les embolcalla d'aquest vent que les agermana i les fa dansar harmoniosament a totes plegades, amb una harmonia externa i profundament interna; lligades estretament a les coses terrenes, a les imatges, i unides íntimament a la divinitat eterna, font de tota espiritualitat; les ungeix d'un bàlsam que les fa oloroses i suaus, guaridores i renovadores, talment com el bàlsam guareix la ferida, la fa cloure i fa brotar de nou la vida amb tota la força, esborrant tot record del mal.

La paraula lírica és la paraula pristina, vibrant, emotiva, sagrada; d'una plenitud com el gra de blat, llavor i fruit al mateix temps; d'una fecunditat progressiva inexhaurible. És promotora de l'acció perquè duu en les seves

entranyes, com la pedra foguera, l'espurna abradora i lluminosa. La paraula lírica és la fondament veritable, enigmàtica o misteriosament veritable, però en el fons, veritable, justa, per ésser perdurable; immutable en essència, per ésser eterna. És la més intensa, la més real, perquè solament afermant-se i arrelant-se en la realitat, com els arbres en la terra que és la seva matèria, és possible transfigurar sòlidament, eficaçment; alliberar, dignificar, purificar, elevar, espiritualitzar, en una paraula, la realitat, anar-la acostant a la perfecció, a la divinitat.

Així com la lírica és música, és veu interior, és expressió subjectiva — pot ésser cenacle tancat i de difícil entrada —, objectivem-la, encarnem-la, dramatitzem-la. Així com la lírica pura és un fluir, la dramàtica és estructura, la dramàtica és arquitectura. Encarnem aquest nostre món interior, aquesta riquesa psicològica, quan és veritable, en personatges que creem, de carn i de sang. Estructurem les nostres elocucions interiors, convertim-les en acció, en dramàtica estructura. Són necessaris els lírics, repetim, i entre nosaltres els tenim excel·lents, però ens calen dramàtics. El veritable teatre és obra dels poetes. No pot ésser un teatre sòlid aquell sostingut per dramaturgs que no sien poetes. Veiem els més grans exemples entre els grecs: Èskil, Sòfocles, i, més acostat a nosaltres, el que gairebé podríem posar com a model màxim: Shakespeare, i, entre els moderns: Ibsen i Wagner. Quan el poeta encarna els seus sentiments personals en personatges fora d'ell, la poesia pren un caire més civil, més obertament col·lectiu; la influència és més directa; ja no té aquell aire de cosa closa, exceptuant, naturalment, el poema èpic o les composicions d'assumptes descriptius, completament objectives, pròpies per a ésser declamades, que si no són teatre perquè la forma no hi ha estat estructurada, són ben emparentades amb ell.

Aquests nostres soliloquis, nosaltres mateixos, fem-los viure en l'entrellat d'una acció; que encarnin la fesomia de la pròpia ànima, de la mateixa manera que alguns grans pintors, en les seves màs famoses teles, s'hi pintaven ells mateixos, la seva pròpia fesomia autèntica, s'autorretrataven, emprant la pomposa vestimenta d'un personatge de la tela en la qual hi vessaven l'ànima. S'ha dit que alguns dels personatges de Shakespeare, són Shakespeare mateix; res més cert; el mateix es podria dir d'altres poetes, ja que la més rica font de vida cal anar-la a pouar en la pròpia ànima.

(1) Vegi's el n.º 14 del 31 desembre 1932.

TEATRE CATALA "AMATEUR"

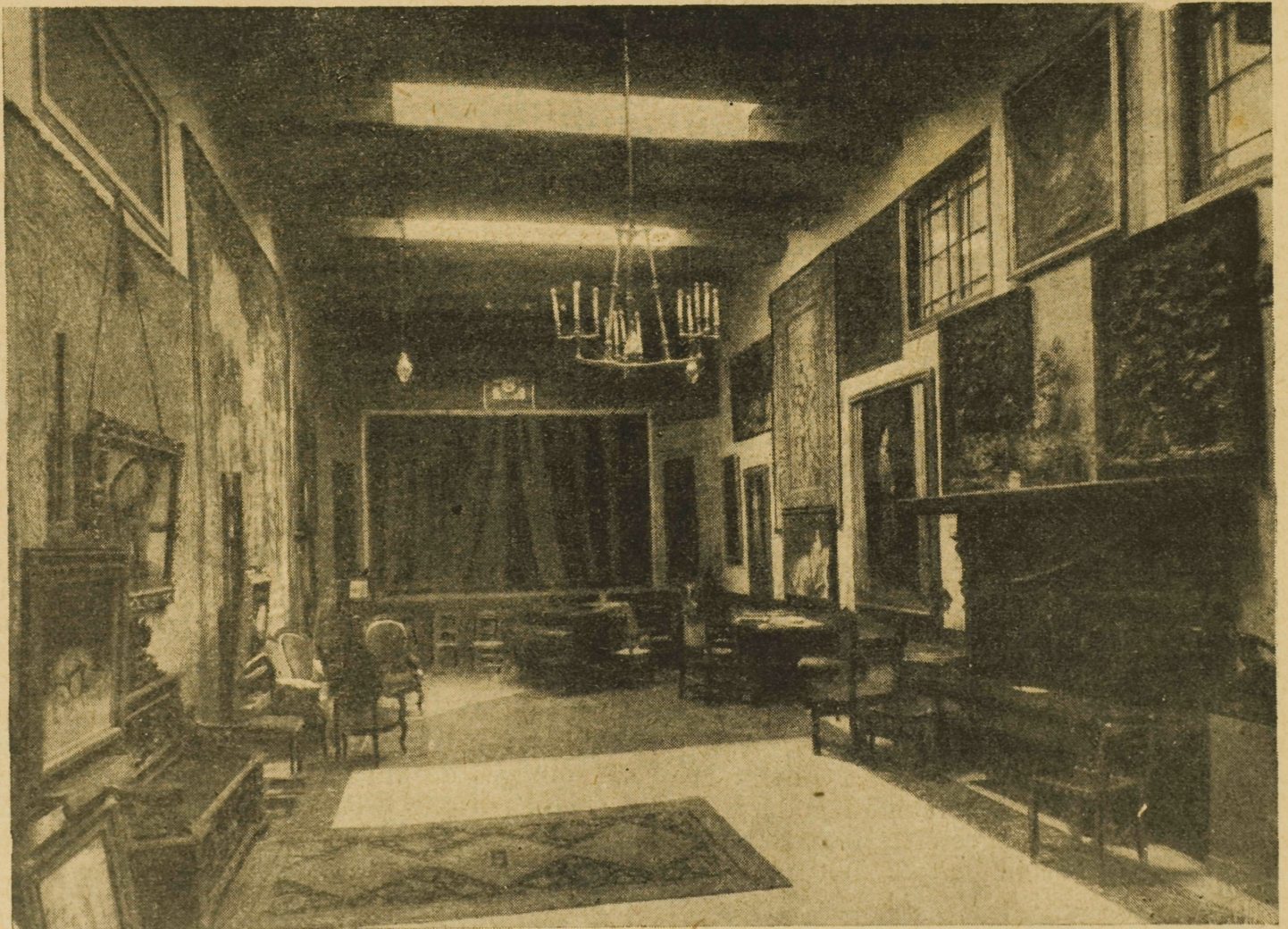
TALLER MASRIERA. - "COMPANYIA BELLUGUET". Represa de "ELS VITRALLS DE SANTA RITA", espectacle en quatre actes i cinc monòlegs, escrit i escenificat per LLUIS MASRIERA.

EL LOCAL

Fa dos mesos donàrem compte en les planes d'aquesta Revista (N.º 6, del 5 de novembre darrer), de les importants reformes que s'estaven efectuant en l'Estudi Masriera, del carrer de Bailen, 72, les quals, sense afectar a la senyoriuola bellesa externa del notable edifici, honor de les nostres tradicions ciutadanes, el lligaven encara més a la vida artística barcelonina. En efecte, el que des de feia cinquanta anys era el clos privat on es desenvolupaven les activitats i inquietuds artístiques de la família Masriera, si bé obert sempre, amb generosa hospitalitat, a les nombroses relacions i amistats del senyor Lluís Masriera, anava, en certa manera, a incorporar-se a les

manifestacions públiques del moviment cultural del nostre temps.

A Barcelona mancava una sala recollida, confortable, íntima i ben agençada per a donar-hi representacions de teatre selecte, audicions de música «da Càmera» — incloent-hi el teatre d'òpera no espectacular — conferències, etc. L'esperit intelligent, sensible i animador de Lluís Masriera ha suplert aquesta falla i amb un bon gust extraordinari, agermanat a un coneixement insuperable de l'art del teatre, des de l'habilitació de la sala de representacions fins a l'escena, ha destinat a aquest fi la planta baixa de l'«Estudi Masriera», on hi tenia el seu taller de pintor, part de les seves valuoses colleccions i on, des de feia dotze anys, anava actuant la cèlebre «Companyia Bellu-



Sala del "TALLER MASRIERA" destinada a les representacions de la "Companyia Belluguet" (Foto Arxiu Mas)



LLUIS MASRIERA
 Director de la "Companyia Belluget"

guet», que va començar en família i que ha assolit una fama universal en el món del teatre selecte.

Aviat la nova sala, que pren el nom de « Studium », com a tribut al seu origen, s'obrirà, amable, elegant i acollidora, als pocs o molts, però cada dia més, que els plau admirar un valuós joiell dins un estoig adequat, fontent continent i contingut en un mateix sentit de dignitat artística.

La ben avinguda família dels « Belluguets » havia de deixar amb recança el lloc on havien nascut i pres forma llurs creacions artístiques, veritables meravelles de somni; però el geni provident de Lluís Masriera, en reformar la casa, hi afegí un pis, prou gran i ben disposat per a instal·lar ben folgadamente el seu taller de pintor i, en cambres adients, la riquesa que posseeix en tapissos, quadros, mobles, escultures, indumentària, art oriental, etc. En la sala gran d'aquest suntuós « Taller », continuarà donant les seves representacions la « Companyia Belluget » i si bé el canvi modificarà una mica la seva vida interior, puix éssent la cabuda del local més petita hauran d'ésser forçosament menys els invitats, aquesta limitació farà, però, més estimable l'honor d'ésser invitat, i les festes guanyaran en intimitat, al racer de la qual van nèixer i desenvolupar-se les activitats dels « Belluguets ». A la gran sala de baix, l'« Studium », apareixerà, però, de tant en tant, la « Companyia Belluget », amb finalitats benèfiques o culturals, i



ELS VITRALLS DE SANTA RITA.- I acte.



ELS VITRALLS DE SANTA RITA
Un moment de l'obra

això serà motiu de satisfacció per llurs nombrosos admiradors i els que anirà guanyant, que no tinguin la sort de comptar-se entre els concurrents a les sessions íntimes del « Taller Masriera ».

Els dies 29 de desembre proppassat i 3 de gener actual s'han celebrat les primeres representacions en el nou « Taller Masriera » dels « Belluguets », amb la represa de l'espectacle en quatre actes i cinc monòlegs, escrit i escenificat per Lluís Masriera, « Els Vitralls de Santa Rita ». D'aquesta obra i de la perfecta execució que obtingué, em plau parlar-ne als amics llegidors de TEATRE CATALA.

L'OBRA DE LLUIS MASRIERA

Em refereixo, com és natural, a la producció i a la realització escèniques de Lluís Masriera, encarnades, com a motiu d'existència, en la

« Companyia Belluguet » i exterioritzades per l'actuació d'aquest grup « amateur », amb lletres majúscules, independentment de la personalitat com a pintor. Es dona sovint el cas d'un pintor que no sap « veure » l'escena ni les figures que s'hi mouen, baldament s'ho proposi, i, en canvi o per contra, hi ha homes que conceben bé el teatre, però que fallen en la realització per no estar dotats de la visió pictòrica — que vol dir color, mesura, plàstica, proporcions, perspectiva, graduació de matisos, encert en els agrupaments, intensitat en l'acció central i un adequat entonament en el fons i en els plans secundaris — que posseeix en grau superlatiu Lluís Masriera.

Els « fauves » li diran « pompier »; els avant-guardistes a ultrança el titllaran de classitzant i d'acadèmic; però les gosadies que ha fet vistents i palpables en les seves realitzacions escèniques, « volent-les » fer i « podent-les » fer, sense tenir amo ni senyor — empresa o públic — que l'engavanyin ni l'obliguin, signifiquen, si més no, que Lluís Masriera és un esperit refinadíssim, de cor obert, sense manies ni prejudicis, que no podent negar, per exemple, que la llum és una cosa real i que la vida és la nostra existència mateixa, sap que la una i l'altra es refereixen i es manifesten en prismes i caires diversos.

Per altra part, malgrat que l'actuació de la « Companyia Belluguet » no sigui manifestament pública i, per tant, obeeixi al principi de què cadascú a casa seva fa el que vol quan no demana res a ningú, se li ha reprotxat d'haver atès més a l'estilització que no pas a l'essència, podriem dir-ne, transcendental de les obres que representen. Em sembla que no hi ha dret a exigir a un home que no planta botiga ni ven específics a què, a casa seva i en companyia dels seus familiars, per llei de sang i d'afecció amistosa, plantegi conflictes escabrosos i detonants sobre afers de convivència domèstica o social. El mateix art que aplica Lluís Masriera a escenificar els assumptes que s'adiuen a la seva manera de viure i de pensar, i, sobretot, a la composició del grup artístic que comanda, poden emprar-lo els qui tinguin del teatre un concepte més vast i cruent. Les receptes són conegudes i els procediments de suggestió teatral estan a l'abast de tothom i tan poden servir, artísticament parlant, per a un incest com per a un miracle.

Altrament, l'obra pacient i acurada de Lluís Masriera ha merescut l'elogi fervent i entusiasta de personalitats tan destacades en el món literari i teatral com Tristan Bernard, Claude Roland, president de la « Fédération Internationale des Sociétés Théâtrales d'Amateurs » — de la qual Lluís Masriera és membre d'honor — Manuel de Falla, Jean-Jacques Bernard, Hen-

ri Prunières, director de la « Revue Musicale », de París; Paul Gsell, secretari de la « Société Universelle du Théâtre », Emile d'Arnaville, Hubert Jessop i Sexton, de la Federació anglesa « Operatic and Dramatic Association », Frantz Hermann, Otta Dubsy i Jaroslav Petr, de l'organització teatral « amateur » txecoslovaca; Lugné-Poë, Firmin Gémir, Gaston Baty, Henri Clec, Matei Roussou, Simon Lissim, Charles Delchevalerie, i tants d'altres que en la premsa de tots els països o bé per cartes particulars han testimoniat la llur admiració per l'obra dels « Belluguets ». Que més voldriem que el teatre català tingués al seu costat amics tan entusiastes i valuosos trompetejadors de la seva vàlua?

ELS « VITRALLS DE SANTA RITA »

Del nombre, ja abundós, d'obres que componen el repertori propi de la « Companyia Belluguet » — escrites, la majoria, per Lluís Masriera — sobresurten tres produccions exemplars, veritables creacions artístiques, en les quals estan condensats tots els elements necessaris per a la realització d'una bella i refinada festa de teatre: « El retaule de la flor », « Els tapissos de Maria Cristina » i « Els vitralls de Santa Rita ».

Aquestes obres estan pensades i escrites per un pintor doblat d'home de teatre, el qual, en estructurar i donar forma a una producció escènica ho fa com si pintés un quadre i alhora veu en qualsevulla obra plàstica, en aquest cas un retaule, uns tapissos, uns vitralls, matèria, tema i figures per a compondre una obra de teatre.

Es clar que això comporta un seguit de dificultats i de problemes d'ordre estètic i escènic que solament un temperament de ver artista i coneixedor de tots els secrets i recursos teatrals, com ho és Lluís Masriera, pot vèncer i resoldre, ben ajudat, cal dir-ho, per un conjunt homogeni, intelligent i entusiasta com el que forma la « Companyia Belluguet ».

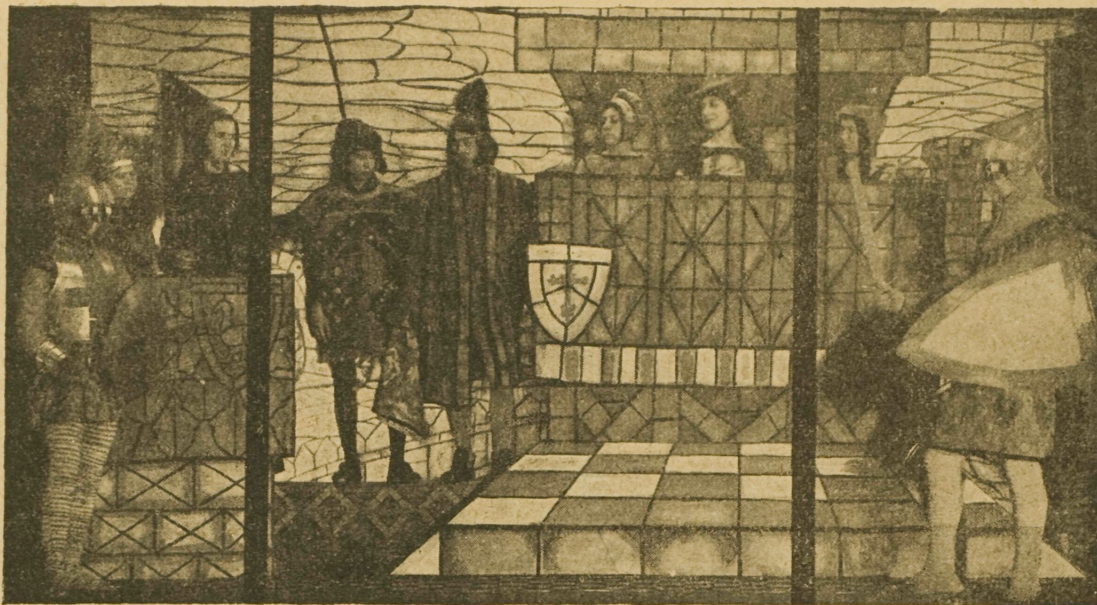
« Els vitralls de Santa Rita » és el virtuosisme de l'artista portat a l'escena, en forma que en cap moment traeix l'habilitat de qui amb una « idealitat realista » — perdoneu el joc de paraules —, tal com el teatre exigeix, fa jugar les figures d'uns vitralls gòtics, de manera que donin la il·lusió de que parlen, es mouen i obren com persones de carns i ossos, però sense perdre la lluminositat i la transparència del vidre decorat. L'artista aconseguix plenament el seu objecte, puix si fos possible, com a repetició del prodigi que és l'argument i l'ànima de l'obra, que davant del públic els personatges retallats, plans i poli-



ELS VITRALLS DE SANTA RITA
Un moment de l'obra

croms d'uns veritables vitralls medievals, s'animessin i tinguessin vida, sense deixar d'ésser figures de vidre, no donaria pas més sensació de realitat i de verisme que la perfecta realització escènica executada per Lluís Masriera i els seus companys.

Heus-ací l'argument, explicat en pocs mots: En el castell de Santa Rita hi ha uns magnífics vitralls del segle XV. Cansats els personatges dels vitralls de la immobilitat de cinc segles, demanen, ansiosos de vida, que Santa Rita els atorgui el miracle del moviment. La Santa hi accedeix solament pels dies que manquen fins la Pasqua propera. Cada dia, a l'hora convinguda, els personatges prenen vida, tornant a restar quietes en sonar el toc d'oració. Què fan aquests personatges? Còm esmercen el curt espai de vida i de llibertat de movi-



ELS VITRALLS DE SANTA RITA
El torneig

ments que els ha estat concedit com a gràcia miraculosa? Actuen i obren com els mortals que despenen la curta vida que els ha estat donada en planys, baralles i envejes, fins que la mort els immobilitza, talment com resten inanimats, retallant-se en els vitralls il·luminats pel sol ponent, els personatges que han viscut unes hores sense aprofitar-les. Solament triomfa l'amor que simbolitza el cavaller Jordi, que maça el drac i deslliura a Blanca, la donzella cautiva.

Si l'obra fos això i no més que això, és a dir, plàstica, llum i encert en agrupar, en moure i en situar les figures, ja seria una

cosa notable i importantíssima. Però és que ço que diuen i fan els personatges és tan bell, té tanta gràcia, gràcia alada tota esperit, però matisada amb uns tocs escaients d'ironia i d'humorisme, que l'interès no decau ni un moment. L'acció és àgil, flexible; el diàleg, animat, concís, colorit com els vitralls; el llenguatge, en català arcaic, inspirat en els nostres clàssics, és dolç, harmoniós, ric en flexions i té també la transparència dels vitralls, « leit motiv » de tota l'obra en tots els seus moments i detalls.

Un dels mèrits més remarcables de l'autor és l'haver evitat d'una manera personalíssima



ELS VITRALLS DE SANTA RITA
La mort del drac



ELS VITRALLS DE SANTA RITA
L'alliurament de Blanca, la donzella cautiva

i perfecta, que l'obra fos encarcarada, horriblement pedant i farcida d'una rimbombant literatura. En dir que és tot el contrari, queda fet el millor elogi.

□ □ □

Què en direm de l'execució? En declarar, ras i curt, que estigué a l'altura de l'obra, ja n'hi ha prou. En agrupacions d'un conjunt tan disciplinat i admirable com la «Companyia Balluguet», no es poden fer distincions especials ni anomenar actors sobresortints. Són peces d'una jugada que es mouen cadascuna en el seu punt i hora.

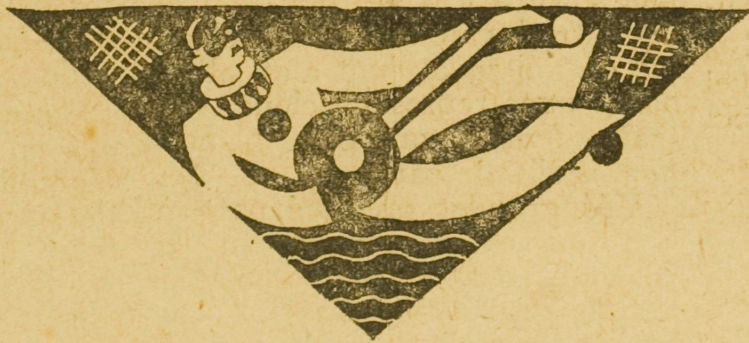
Ens limitarem, doncs, a anotar el repartiment de l'obra, com segueix:

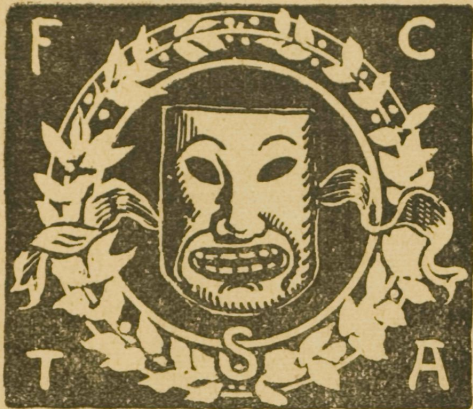
Personatges dels vitralls: «Agnès i la donzella qui vol dels homes moltes proves», se-

nyoreta Maria de la S. Masriera: «Andrea o la serventa eixerida», Srta. Carme Riudor; «Madona Tafaneria», Srta. Pilar Masriera; «Les belles donzelles Físia i Laia», Srtes. Maria-Rosa i Núria Folch; «Tura», Srta. Aurora Garriga; «Elisenda», Srta. Dolors Moya; «La donzella d'Elisenda», Srta. Margarida M.^a Majem; «Blanca, la donzella cativa», Srta. Maria Isabel Masriera; «El cavaller Jordi o l'home que fa», Sr. Joan Masriera; «El Duc de Portugal o l'home que xerra i no fa», Sr. Albert Campins; «Mestre Rialla», Sr. Xavier Campins; «Micer Enveja», Sr. Ramon Sugranyes de Franch; «El lector», Sr. Joaquim Carreras Martí; «L'Heraud», Sr. Joan-Lluis Campins.

Personatge real: «El guardià del castell de Santa Rita», Sr. Lluís Masriera.

FRANCESC CURET.





FEDERACIO CATALANA DE SOCIETATS DE TEATRE "AMATEUR"

II CONCURS DE TEATRE CATALA AMATEUR

Demà diumenge, dia 8, a les cinc de la tarda, correspon actuar a la Companyia Aficions d'Art, de Cardedeu. Aquest elenc és dirigit per Joan Brutau Sala i representarà «La morta», de Pompeu Crehuet (imposada) i el segon acte de «Terra baixa», d'Angel Guimerà (lliure elecció).

El Jurat que es desplaçarà a Cardedeu estarà integrat per Lluís Masriera, Ramon Vinyes, Josep M.^a Folch i Torres, Francesc Curet, Enric Lluelles i Tomàs Roig i Llop. De secretari actuarà Claudi Fernández i la conferència ha estat confiada a Ramon Vinyes.

El dia 15, a les 5 de la tarda, concursarà l'elenc dramàtic de l'Orfeó Calellenc de Calella. El dirigeix Josep Pera Masó, i representarà «La morta», de Pompeu Crehuet (imposada), i el segon acte de «La llar apagada», d'Ignasi Iglésies (lliure elecció).

El Jurat el constituïran Domènec Guansé, Segimon Rovira, J. Cortès Vidal, Octavi Saltor, Enric Lluelles i Francesc Curet.

Actuarà de secretari Miquel Clivillé i donarà la conferència Octavi Saltor.

El dia 18 actuarà el grup líric-dramàtic del Casino L'Aliança del Poble Nou, que el dirigeix Joan Pons Casafont. Representarà «Un cop d'estat», de J.

Pous i Pagés (imposada) i el tercer acte de «La bona gent», de Santiago Rossinyol (lliure elecció).

Oportunament s'anunciarà el Jurat que haurà d'assistir a la representació, com també el nom del conferenciant.

Els amateurs en possessió del carnet d'identitat, a la seva presentació tenen lliure entrada sense dret a seient a totes les sales d'espectacles on se celebren representacions de concurs amb caràcter no privat.

Aviat es donarà compte dels premis de corporacions oficials, entitats artístiques i particulars, destinats al II Concurs de Teatre Català «Amateur».

"AMATEURS" NOTABLES

Manuel Sanchez Forn



Nasqué a Verdú (Lleida), el 3 de Setembre de 1900.

Des de molt petit sentí una gran afició al teatre, i en les entrades de les cases del poble organitzava, junt amb altres nois, unes representacions teatrals, fent pagar per entrada, una agulla de cap.

Més grandet prengué part en una sarsuela que representaren en el Patronat de Sant Pere Claver, de Verdú, titulada «La competència de dues fondes» en la

que feu un paper còmic molt celebrat pel públic.

A l'edat de 10 anys va traslladar-se amb la seva família a Barcelona, continuant sempre amb l'afició a la comèdia, fins que amb altres companys construí un petit teatre de paper i fusta desmuntable, que portaven d'una casa a l'altra fent diverses comèdies de nois.

Als 16 anys, sota la direcció d'un senyor molt familiar i en l'eixida de la casa del mateix es muntà un teatret, i de tant en tant, si no plovia (puix estava al descobert), es donaren algunes representacions teatrals que aquell bon senyor tenia la paciència, els diumenges, d'assajar-los i quant es trobaven en condicions per a representar-les avisaven a totes les famílies conegudes perquè assistissin a la funció.

La primera de dites obres, com també la primera que representà amb senyores, fou la «Flor de un dia» en la què interpretà el paper del «Marqués de Montero». Seguidament varen representar en aquella capça de llumins «La Rondalla de l'Infern» en la que feu el paper del «Baró», i més tard en una funció d'homenatge que li van dedicar, va representar per primera vegada el paper de «Mestre Jordi» de «El Ferrer de Tall». D'allavors que sempre ha tingut una verdadera vocació per aquesta obra que sempre ha representat amb molta afició i entusiasme.

Per l'any 1917 va ingressar a una companyia d'aficionats que hi havia en un local del carrer de Tapineria, n.º 33, en la qual representà el «Coixet» de la «Cura de moro» i «Sant Miquel», d'«Els Pastorets», i altres obres.

També formà part en l'any 1923 d'una colla de joves que actuava amb el nom de «Grop Joventut», i havent dimitit el director del quadro escènic, va ésser nomenat director per primera vegada.

Actuaren durant un parell d'anys en diversos llocs, carrer de Mercaders, 26 (antiga «Granota») i carrer d'Abaixadors, on feren el primer aniversari de la fundació del «Grup», posant en escena el drama de Pitarra, «El Forn del Rei», desempenyant

Manel Sanchez el paper de «Pere Anton».

També treballà durant els anys 1924-26 com a director d'un local del carrer de la Bòria, representant un escollit repertori d'obres catalanes i castellanques entre les primeres «Mossen Janot» (paper de «Toni») i «La Creu de la Masia» (paper de «Andreu»), etc.

En 23 de Gener de 1927 junt amb els demés companys del seu quadro, inaugurà la temporada en el local del «Catalunya A. A.» carrer Nou de la Rambla, 16, pral., posant en escena «La da» en la que hi feu el paper de «Roc». Durant cinc temporades consecutives i amb el nom d'«E-lenc Catalunya» ha vingut acompanyat d'una colla de joves aficionats tant compenetrats uns amb els altres, que creiem que és un dels pocs en què la discòrdia ni l'enveja no hi han criat mai.

Informació

BARCELONA

CASAL CATALA REPUBLICA DEL COLL. — La nit de Nadal, l'elenc artístic que tan acuradament dirigeix el Sr. Ricard Pomar, va posar en escena «El ferrer de tall», de Frederic Soler.

La presentació escènica, esplèndida; el conjunt, harmònic, amb vivesa de moviments i situacions ben definides. Amb tot i aquest conjunt tan harmònic, no podem menys de fer ressaltar la senyora de Llovet qui feu excel·lentment el baillet «Marxaire». La senyoreta Munt feu una «Baronesa» admirable, com igualment la senyoreta Botey que en el seu paper de «Rosò» feu una vertadera filigrana, enriquida de matisos. La senyora Noguera interpretà una «Agneta» immillorable; el Sr. Roman un «Baró» ben acabat i el Sr. Guitart un «Esquerrà» acuradíssim.

L'encarnació del protagonista «Mestre Jordi» pel senyor Ricard Pomar, fou admirable, digna d'un gran actor.

El públic aplaudí amb entusiasme la magnífica interpretació.

CASAL NACIONALISTA CATALA. — El diumenge passat, a la tarda, la secció teatral que dirigeixen els senyors Claramunt i Munté posà en escena «La creu de la masia» de Frederic Soler.

L'obra, aconseguí una discreta interpretació per part dels principals elements del quadro escènic, destacant-se entre ells els senyors Claramunt, que feu un «Roc» acabat i el Sr. Munté encaixat en l'«Andreu». Els demés si bé no deslluïren el conjunt, no feren cap escena digna d'esment especial.

CIRCOL CATOLIC, de Gràcia. — Continuen les representacions que per tradició es fan en aquest Círcol, del drama del malaguanyat Ramon Pamies «l'Estel de Nazareth» presentat amb molta riquesa i decorat exprofés del soci del «Círcol» Josep Ribas.

Tots els que prenen part en aquestes representacions es fan aplaudir extraordinàriament per la voluntat i entusiasme que hi posen en interpretar els personatges bíblics que juguen l'obra. Malgrat les moltes dificultats d'execució que porta, tots en van sortir airosos; cal fer especial esment de la nena Miró en la què s'endevinen aprofitables condicions artístiques i ho remaquem amb satisfacció, per tal de què el Sr. Delhom, director del quadro escènic, ho tingui en compte per quan sigui hora de que es decideixin a fer com en altres societats del mateix ordre, en les quals ja es fan les representacions amb senyoretetes «amateurs».

COOPERATIVA «PAU I JUSTIÇA» (Pere IV, 228-232, Poble Nou) — El quadro escènic de dita entitat ha posat en escena, aquestes festes nadalenques, el poema de Josep M.^a de Sagarra «La corona d'espines» i el juguet còmic de Josep Molgosa Valls, «Una resurrecció» sota la direcció de Josep Civit. Hi prengueren part les actrius senyores Baró i Laura Riera i els «amateurs» senyoretetes Jové i L. Alvarez i els senyors Sanmartí, Montade, Picó, Llorens, Armengol, Pellicer, Roca i Badal.

FOMENT AUTONOMISTA CATALA. — El diumenge dia primer de gener el quadro escènic que dirigeix l'actor Andreu Guixer, posà en escena el drama en quatre actes «El Cardenal» de Lluís N. Parker.

Bé pot dir-se que aquest drama de moltes dificultats d'execució, tenint en compte les petites dimensions del marc escènic del «Foment», fou portat amb molt coratge i per bé que les figures no es podien moure folgadamente per causa de ço que hem dit abans, l'obra no va decaure ni un moment, aconseguint els encarregats de portar-la a terme, de fer-se aplaudir pel

nombrós públic que emplenava per complet la sala d'espectacles.

En quan als intèrprets, cal posar en primer terme a la senyora Lliteras que ens feu una «Claricia de Mèdici», amb arrogància talment com demana el paper, posant de manifest que sabia l'obra perfectament. Això li donava autoritat per damunt dels altres i així, en benefici de tots, les escenes amb ella creixien d'una manera encisadora, tant, que el senyor Folch, encarregat de «Joan de Mèdici», si bé posà en evidència les seves dots, observarem que aquestes es revelaven notablement quan dialogava amb la senyora Lliteras. No diem això en desmèrit dels intèrprets, puix tots feren grans esforços i reeixiren però cal tenir present que per arribar a la perfecció en una obra d'aquesta envergadura, és precís posar-se la mascareta de comediant i jugar tots els recursos per a aconseguir suggerir els espectadors. Per això si el senyor Permayr, fent «Strozzi», hagués posat en el personatge més intenció maliciosa, les seves paraules mortificants marcades amb l'expressió de la seva cara, hauria assolit un èxit, ja que el seu gest i la seva altiva figura encarnaven perfectament el veritable tipus del personatge.

El mateix diríem del senyor Mingo, per bé que aquest jugava amb un rol de molta simpatia i això li donà avantatge. Cal remarcar de totes maneres que ens feu un «Bepo» ben estimable i en alguns moments, vivament manifestava la seva passió pels Mèdici i era allavors quan creixia i es posava a primer terme al costat de la parella que sostenien el pes de l'obra. Els demés compliren ajudant a fer un conjunt acabat i fent que el públic sortís satisfet de tant notable representació.

FOMENT REPUBLICA, de Sans. — El dia de Nadal, el quadro escènic que actua sota la direcció de Ramon Perez, posà en escena el drama de Guimerà, «Terra baixa». L'obra cabdal del mestre assolí una interpretació correctíssima, sobresortint les senyoretetes Esteve, en la «Marta», la Sra. Cardús, i la senyoreta Perez, deliciosa en la «Nuri», i senyoreta Garcia.

Dels actors cal remarcar l'actuació del Director del quadro senyor Perez, en el «Sebastià», i en Capella en el «Manelic», qui sense recórrer a imitacions, ens presentà un personatge molt humà.

Ajudaren al bon conjunt el senyors Torné, Ripoll, Pamies, Vaqué i Molinos.

PENYA YES-YES. — El dia 25 de desembre, tingué lloc en el teatre d'aquesta societat, la representació de la comèdia dramàtica en tres actes «El comediant Sullivan», interpretat amb bastanta justesa.

La senyoreta Pilar García, amb molta sobrietat, digué el seu paper; el mateix hem de dir del Sr. Vicens Quelart que ens va agradar en el «Sullivan». Els demés que ajudaren al bon conjunt senyors Azamora, Buenaventura, Doménech, Gràcia, Fresquet i Rodríguez es feren aplaudir.

Caldria que la presentació escènica fos un xic més acurada.

TERTULIA TEYS. — La Companyia d'aquesta entitat ha representat darrerament la coneguda comèdia «Tenorios».

Es distingiren el Sr. Pelegrí, que actuà excel·lentment i el Sr. Villar, que en el personatge central de l'obra ens va plaure força. Els senyors Porqueras, Piqué i Cabré, compliren bé.

De les dames, es destacà la senyoreta Montolio, que estigué força bé i les demés, senyoretetes Icart, Cabot, Roig i Pinillos, compliren. No podem estar-nos de dir que trobem que la Srta. Montolio, en ço que fins ara li havem vist representar, excel·leix principalment en la interpretació dels papers còmics. Esperem veure-la en la propera funció, en la què, segons els programes, hi té un paper que creiem ha de plaure'ns.

MANRESA

ATENEU OBRER MANRESA. — Per fi, després d'un llarg període de vacances ha représ les seves tasques l'aplaudit elenc d'aquesta antiga entitat cultural, amb la representació del drama en cinc actes, d'Alfons Daudet, traducció de S. Vilaragut «L'Arlesiana». En aquesta obra, fou molt aplaudida la notable actriu Carolina Soto en el seu «rob» de «Rosa», com també les senyores V. Piqué i Agata Puigcerver, i la Srta. Mercadal.

En Jordi Moncunill en «El Patró Marc» estigué ajustadíssim, molt ben secundat pels joves «amateurs» Srs. Puy, Vives, Sala, Barés, Lázaro i el nen Josep Soler, que fou molt aplaudit. En aquesta funció va reintegrar-se novament al teatre l'antic aficionat Joan Colldeforns, separat des de feia ja molt temps, el qual feu un «Avi Francet» molt ben matissat, plè de suggerències artístiques que feren esclatar en llacs i xardorosos aplaudiments, al final de tots els actes. El públic sortí complagudíssim fent grans elogis de tots els components

de l'elenc, i nosaltres des de les planes de «Teatre Català», els felicitem cordialment.

TEATRE CASAL REGIONALISTA. — Durant les festes de Nadal i Cap d'Any representaren en aquesta societat «Els Pastorets», de J. M.^a Folch i Torres, amb una presentació acuradíssima. Feren les delícies de xics i grans els germans Cirera amb els papers de «Lluquet» i «Rovelló», actuant també amb força justesa les senyoretetes i joves, aficionats, Mercadal, Bataller, Casanoves, Corbella i Torres. Sentim no saber els noms dels demés, puix en els programes no hi eren.

Dintre pocs dies representaran un drama d'autors manresans nomenat: «Mossen Eudald». Ja en parlarem.

TEATRE «CHOR DE SANT JOSEP». — El dia primer de l'any celebraren en aquesta entitat una funció d'innocents i entre altres números representaren la «gatada» d'en Pitarra «La butifarra de la llibertat», fent riure de debò els seus intèrprets senyors Noguera, Servitge, Alabern, Ferrer i Padró. Tenen en assaig «L'esquella de la Torratxa».

MATARO

CASA DEL POBLE. — Segueixen amb veritable èxit les activitats artístiques de la popular Companyia «Renaixement», la qual ve actuant, amb entusiasme, tots els diumenges.

El dia de Nadal posà en escena l'obra social «La fàbrica vella», de Francesc Parcerisa. Fou dignament interpretada per la gentil actriu Joaquima Ruiz, que donà el màxim rendiment al paper d'«Angelina», molt ben secundada pel treball ajustat dels senyors Parera, Carbonell, Favenci, Bas, Nualart, Rigau i Planells. Tots ells varen ésser premiats amb molts aplaudiments.

Com a fi de festa es representà la comèdia «La gran rifada», de Lluís Llibre, jugada per l'eixerida senyoreta Costa i els senyors Nualart, Planells, Favenci, Bas i Comas.

CIRCOL CATOLIC. — L'elenc dramàtic de la casa, el dia de Nadal a la tarda va posar en escena l'obra en un acte «Els pastors de Bellem», executada amb tota justesa i bon gust.

A la nit, seguint la costum anyal, es representà «L'estel de Nazaret», del notable autor Pamias, qual obra es repetí, amb èxit extraordinari, el dia de Sant Esteve i per Cap d'Any.

SOCIETAT «IRIS». — La diada de Cap d'Any tornà a funcionar la secció dramàtica de la casa que amb tant d'encert dirigeix l'antic «amateur» Jaume Floris.

Es posà en escena «El Tresor», de Josep Morató, prenent-hi part les notables actrius senyora Antònia Grillot i senyoreta Moulines. Aquesta darrera, una excel·lent dama jove que feia temps no havíem vist actuar, és també un altre bon element de l'esmentat elenc artístic. Foren secundades, amb acurada interpretació, pels ben coneguts «amateurs» Srs. Bescós, Comes, els germans Calafell, Francisco i Rodríguez, desempenyant el paper d'«En Cabra» el nostre bon amic senyor Vilaret. La interpretació fou molt admirada i aplaudida com la dels demés que prengueren part en l'obra.

Com a fi de festa representaren la comèdia «La sala de rebre», per l'actriu de caràcter Sra. Montserrat Tarròs, la senyoreta Moulines i els senyors Blasco, Calafell, Lluís i Folch.

CONCURS D'OBRES DE TEATRE PER CENTRES CATOLICS

Accedint a diversos precés que han estat adreçats a l'entitat organitzadora d'aquest Concurs, s'allarga fins al dia 15 del mes de gener actual, el plaç d'admissió d'obres, les quals s'han de lliurar a l'estatge social de l'«Ateneu de Sant Lluís Gonzaga», de Sant Andreu, carrer de Sant Andreu, números 95 i 97.

Tercera llista de composicions rebudes:

16. «Renovació».
17. «L'Aplec del Remei».
18. «Incomprensió».
19. «La mort dels fills».
20. «Germanor de cors» o «Amor entre espines».
21. «Els estralls d'una passió».
22. «Tot s'arranja» (enviada des de França).
23. «Qui soc jo».
24. «El lliri de Nadal o En Barrufet i En Ginestró».
25. «Sant Tarcisi o la Fe triomfant».
26. «Josefina o El triomf d'un escriptor».
27. «Agosarat per cobardia».
28. «El fill de la mar».

Ràpides Valls, Tàpies, 4, Barna.